

15.12.2025

לכבוד,

עו"ד אבי ניסנקורן
יו"ר הוועד המנהל וחבר בוועדת הערעורים
באמצעות מזכירות הוועדה המנהל
בדוא"ל: dalits@bgu.ac.il

לכבוד,

פרופ' דניאל חיימוביץ'
נשיא האוניברסיטה וחבר ועדת הערעורים
באמצעות ראש מטה לשכת הנשיא
בדוא"ל: segalni@bgu.ac.il

שלום רב,

הנדון: ערעור על דחיית בקשת תא' חד"ש סטודנטים' לקיום פעילות ציבורית

בהתאם לסעיף 11.1 ל"תקנון הפעילות הציבורית של אוניברסיטת בן-גוריון" (להלן: "התקנון") – אנו פונים בזאת בערעור על ההחלטה לדחות את הבקשה לקיום הצגת המחזה "חוריה" (להלן: "הפעילות"), שתוכננה ליום 25.11.2025, מהטעם כי מדובר באירוע תרבותי שיש להגישו באמצעות האגודה הסטודנטית. החלטה זו חורגת מהוראות התקנון, מתבססת על דרישה חסרת בסיס בתקנון האוניברסיטה, וכופה ערוץ פעולה דרך האגודה הסטודנטית (להלן: "האגודה") באופן הפוגע בזכותם של סטודנטים לחופש הביטוי. הכל כדלקמן;

1. ביום 14.11.2025 הוגשה הבקשה הראשונה לקיום הפעילות על ידי הסטודנטית אינאס מריסאת, בשם תא' חד"ש ליום 25.11.2025. הבקשה עסקה בהצגת המחזה "חוריה", העוסק באוסף של סיפורים עממיים, קומיים וטראגיים, מהתקופה העות'מנית ועד לשנות השישים – תקופת הממשל הצבאי. ביום 16.11.2025 נדחתה הבקשה על ידי דיקאנט הסטודנטים מהסיבה ש"פעילות תרבות יש לתאם מול האגודה הסטודנטית" וכי "לא נמצאה כיתה".

== מצ"ב העתק מההחלטה מיום 16.11.2025, והמסומן כנספח א'.

2. ביום 16.11.2025 נשלח, על ידי תא' חד"ש, מכתב תגובה להודעת דחיית הבקשה לקיום הפעילות מאותו יום. במכתב הודגש כי הפעילות הציבורית המבוקשת הינה תרבותית ופוליטית גם יחד, וכי הבקשה לקיומה הוגשה בהתאם לתקנון האוניברסיטה ולנוהל פעילות ציבורית. כן צוין כי סיבת הדחייה אינה מנומקת ואינה נשענת על הוראה תקנונית כלשהי. בהתאם לכך, נתבקשה הבהרת הסעיף התקנוני אשר כביכול מחייב תיאום עם אגודת הסטודנטים כתנאי לאישור פעילות ציבורית תרבותית או פוליטית; בחינה מחדש ואישור הבקשה; וכן נימוקים מלאים ככל שההחלטה תיותר בעינה, כמתחייב מסעיף 13.2 לתקנון.

== מצ"ב העתק ממכתב התגובה מיום 16.11.2025 והמסומן כנספח ב'.

3. ביום 17.11.202 התקבל מענה מטעם דקנית הסטודנטים, גב' אורנה אלמוג, ובו צוין כי לפי התקנון, הצגות אינן כלולות בהגדרת "פעילות ציבורית", אלא מדובר בפעילות שמצריכה אישור של ועדת אירועים, אשר עוברת דרך האגודה.

4. בנוסף צוין כי "האגודה היא אגודת הסטודנטים והיא אינה גוף פוליטי ומייצגת את כלל הסטודנטים וכמובן את התאים המוכרים על ידה. פעילויות תרבותיות של סטודנטים (והמיועדות לסטודנטים) מאורגנות על ידי האגודה בלבד".

== מצ"ב העתק ממענה הדיקנית מיום 17.11.2025 למכתב התגובה מיום 16.11.25 והמסומן כנספח ג'.

5. ביום 17.11.25 נשלח מכתב שני לדקנית הסטודנטים ולסגנית הנשיא למגוון והכלה, מטעם תא חד"ש. המכתב ביקש להבהיר כמה נקודות מהותיות וכן ביקש, שוב, לקבל הבהרות תקנוניות מדויקות ולטפל מחדש בבקשה לקיום הפעילות הציבורית.

6. במכתב זה נתבקשה שוב בחינה מחודשת של הבקשה והובהר כי הפעילות המבוקשת – הצגת מחזה "חוריה" – היא פעילות פוליטית לצד היותה תרבותית, שכן ההצגה תכלול גם נאומים פוליטיים. לפיכך, סעיף 1.3 לתקנון, המחייב קבלת אישור מוועדת אירועים, אינו חל על הבקשה להצגת המחזה, שכן הוא עוסק באירועים תרבותיים בלבד.

7. עוד צוין כי סעיף 2 לתקנון, המגדיר "פעילות ציבורית", מונה בתת-סעיף 2.5 "תערוכות, מיצגים וכיוצ"ב", ובסעיף 2.6 "קיום הרצאות, דיונים ומפגשים באולמות סגורים", באופן המלמד על קביעת רשימה פתוחה של קטגוריות של פעולות אפשריות.

8. הובהר כי גם אם לא נזכרה המילה "הצגה" במפורש, הרי שהיא חוסה תחת "מיצגים וכיוצ"ב" ו/או תחת הרצאה/דיון באולם סגור. עוד הודגש כי האגודה אכן מהווה גוף מייצג לכלל הסטודנטים, אך אין בכך כדי להקנות לה סמכות לאשר או לדחות פעילות של תא סטודנטיאלי.

9. לפי התקנון, הגורמים המאשרים הינם דיקן הסטודנטים ומנכ"ל האוניברסיטה, ואין כל אזכור לאגודה כגורם מוסמך לדחות או להתערב בתכנים פוליטיים או תרבותיים של תאים פוליטיים.

== מצ"ב העתק מהמכתב השני מיום 17.11.2025 והמסומן כנספח ד'.

10. ביום 19.11.25 נתקבל מענה נוסף מטעם דיקנית הסטודנטים, גב' אורנה אלמוג, ובו חזרה על הטענה כי הצגה הינה אירוע תרבותי המוחרג מהתקנון ומחויב אישור ועדת אירועים, וכן כי בבקשה הראשונה לא צוין שליד ההצגה יתקיימו נאומים, שלטענתה דורשים אישור נפרד.

11. בנוסף צוין כי "מצער עד מאוד כי אתן נתלות בפרשנות עקלתונית ובלתי מקבלת של תקנון לפעילות ציבורית", וכן נטען כי הפנייה לדיקנאט הסטודנטים נעשתה לאחר פנייה קודמת לאגודה שסירבה לקיים את הפעילות מטעמים תקציביים, דבר שלטענת הדקנית מצביע על מודעות לחובה לפנות לאגודה. לבסוף, ציינה כי "יקשה עלינו להתנהל אם תנהגו בחוסר שקיפות ותוך הסתרת מידע".

== מצ"ב העתק ממענה הדיקנית מיום 19.11.2025 והמסומן כנספח ה'.

12. מן ההשתלשלות העובדתית עולה כי הדרישה להכפיף את קיום הפעילות למעורבות אגודת הסטודנטים אינה נשענת על עיגון נורמטיבי בתקנוני האוניברסיטה.

13. תקנון הפעילות הציבורית מגדיר בסעיף 2 "פעילות ציבורית" בהגדרה רחבה ופתוחה, הכוללת, בין היתר, תערוכות, מיצגים וכיוצא באלה (סעיף 2.5), קיום מפגשים באולמות סגורים (סעיף 2.6), וכן פעילויות הכרוכות בהצבת ציוד, תפאורה, הגברה וחשמל (סעיף 2.9). המחזה מושא הבקשה, הצגה בפני קהל, הכולל שחקן, תוכן תרבותי-חברתי, וציוד ותפאורה, מתיישבת באופן מובהק עם הגדרות אלה. מדובר בפעילות ביטוי פומבית, סגורה, המיועדת לקהל סטודנטיאלי, ואשר טיבה ואופייה מציבים אותה בליבת המונח "פעילות ציבורית" כמשמעו בתקנון.

14. בהתאם לכך, חלה על הפעילות המסגרת הנורמטיבית של תקנון הפעילות הציבורית, לרבות ההסדרים הקבועים בו לעניין הגשת הבקשה והגורם המוסמך לדון בה. בהקשר זה יש להפנות גם לסעיפים 5.2 ו-10.3 לתקנון, הקובעים כי הסמכות להקצות אולמות ומרחבים לפעילות ציבורית נתונה לגורם האחראי באוניברסיטה, דיקן הסטודנטים. משמעות הדברים היא כי הגשת בקשה לקיום פעילות ציבורית על ידי תא סטודנטיאלי מוכר, באופן ישיר מול דיקן הסטודנטים, מהווה, על פי התקנון, דרך המלך שאינה מותנית בכל תיווך או אישור של אגודת הסטודנטים.

15. טענת הדקנית שלפיה ההצגה אינה נכנסת לגדר "פעילות ציבורית", וכי חל בעניינה נוהל ועדת אירועים מכוח סעיף 1.3 לתקנון, אינה נתמכת בסעיף קונקרטי בתקנון ואינה מתיישבת עם לשונו ותכליתו של סעיף 2 לתקנון. מכל מקום, אף אם תתקבל פרשנות זו לצורך הדיון בלבד, ולפיה מדובר ב"אירוע תרבות" כהגדרתו בנוהל ועדת אירועים, הרי שגם בנוהל זה אין כל הוראה המחייבת או המסמיכה את אגודת הסטודנטים לשמש כערוץ חובה להגשת בקשה, או כגורם המאשר או המסנן פעילויות.

16. מכאן שהדרישה לפעול באמצעות אגודת הסטודנטים חסרת עיגון בתקנון הפעילות הציבורית או נוהל ועדת אירועים וחורגת ממתכונת ההגשה המוכרת והמותרת לפי התקנון עצמו. לא קיימת כל הוראה הקושרת את הגשת הבקשה או את אישורה למעורבות האגודה, ולא נקבע כל תנאי מוקדם מסוג זה. מדובר, אפוא, בדרישה בלתי חוקית היוצרת בפועל חסם פרוצדורלי שרירותי בפני יכולתם של סטודנטים ותאים סטודנטיאליים, במיוחד אלו הנמנים על קבוצות מיעוט בקמפוס, לממש את חופש הביטוי שלהם במרחב האקדמי.

17. מעבר לכך, התנהלות רשויות האוניברסיטה בעניינינו גורמת לפגיעה בחופש ההתארגנות בקמפוס ובחופש הביטוי של הסטודנטים. הדרישה כי קיום פעילות תותנה בהגשת בקשה דרך האגודה, אשר אינה מייצגת בהכרח את כלל הציבור הסטודנטיאלי, יוצרת מנגנון שמתיר שיקולים פוליטיים באופן שיש בו לפגוע בזכויות ובאינטרסים של סטודנטים הנמנים על קבוצות מיעוט, או הנמנים על סיעות קטנות באגודה.

18. במצב דברים זה נמנעה בפועל האפשרות לקיים פעילות ציבורית בקמפוס, באופן שהפך את חופש הביטוי וההתארגנות לזכויות תיאורטיות בלבד. השאלה המתעוררת היא מה משמעותה המעשית של קביעה זו ביחס לפעילות תאים סטודנטיאליים במהלך שנת הלימודים: האם משעה שתוכנית האגודה "סגורה", ניטלת מכלל הסטודנטים האפשרות לממש ביטוי ציבורי עצמאי בקמפוס? תוצאה זו מדגימה כי

הדרישה לפעול באמצעות אגודת הסטודנטים הינה תנאי מהותי אשר שלל בפועל את מימוש חופש הביטוי והקנה לאגודה סמכות לדחות או לסכל פעילות ביטוי, סמכות שאינה מוקנית לה בדין.

19. החובה שלא לפגוע בחופש הביטוי ולאפשר את קיומו חלים על כל מוסד להשכלה גבוהה, בהיותו גוף דו-מהותי בעל מאפיינים ציבוריים. כך, למשל, קבע בית המשפט העליון כי ההיבט הציבורי בפעילותם של המוסדות להשכלה גבוהה בא לידי ביטוי בעיקר ב"מישור החובות המוטלות עליהם כלפי הסטודנטים התלויים בשירותיהם" ובכלל זה ה"חובה לכבד את חופש הביטוי וההתארגנות של סטודנטים." (בג"ץ 7793/05 **אוניברסיטת בר אילן נ' בית הדין הארצי לעבודה**, פסקאות 27 ו-25 לפסק דינה של הנשיאה ביניש (31.1.2011)).

20. זכויות אלה מקבלות משנה תוקף מקום שבו מדובר בסטודנטים ערבים בקמפוס, המבקשים לעשות שימוש סביר באולמות ובחדרים לצורך קיום פעילויות תרבותיות, חינוכיות או חברתיות. שעה שהאגודה אינה בהכרח מייצגת את ציבור הסטודנטים הערבים או את עמדותיהם. זאת ועוד: האוניברסיטה אינה רשאית להפקיע מן הסטודנטים את האפשרות לפעול מולה באופן ישיר, ולהפוך את אגודת הסטודנטים לנתיב פעולה בלעדי לקיום פעילות ציבורית. סטודנטים רבים, מטעמים אישיים, אידיאולוגיים או פוליטיים, בוחרים שלא להיות חברים באגודה ואינם מעוניינים לפעול באמצעותה. כפיית תיווך של גוף זה כתנאי לקיום פעילות ציבורית שוללת מהם את האפשרות לממש את זכויותיהם באופן עצמאי, ופוגעת בזכותם לחופש ביטוי, לחופש התארגנות ולהשתתפות שוויונית ובלתי מתווכת במרחב האקדמי.

21. נוסף לפגיעה החוקתית בזכותם של הסטודנטים לחופש הביטוי, ההחלטה גם סותרת באופן חזיתי את הוראות חוק זכויות הסטודנט, התשס"ז-2007 (להלן: חוק זכויות הסטודנט). המעגן במפורש את חופש הביטוי ואת חופש ההתארגנות כזכויות של סטודנטים, ומטיל על מוסדות להשכלה גבוהה חובה להבטיח את מימושו בפועל. סעיף 5 לחוק קובע כי לכל סטודנט הזכות להביע את דעותיו, עמדותיו והשקפותיו, בעוד סעיף 6 מעגן את הזכות לחופש התארגנות, תוך קביעה כי לכל סטודנט החירות להתארגן בכל תחום, לרבות בעניינים הנוגעים לסטודנטים ולזכויותיהם, בכפוף לתקנון המוסד. סעיף 7 לחוק מבהיר במפורש כי אין למוסד זכות למנוע ממועמד או מסטודנט לממש זכויות אלה. מכאן, שהאוניברסיטה אינה רק מנועה מלהציב חסמים בלתי מעוגנים למימוש זכויות אלו, אלא מוטלת עליה חובה אקטיבית להבטיח את מימושו בפועל, לרבות בהקשר של בקשות לקיום פעילות ציבורית. (ה"פ (באר שבע) 2085/07 **דויטשר עמית נ' אוניברסיטת בן-גוריון בנגב** (2008) בעמ' 3 לפסק הדין (להלן: **עניין דויטשר**)).

22. בעניין **דויטשר** קבע בית משפט המחוזי בבאר שבע כי הוראה של אוניברסיטת בן-גוריון אשר הגבילה את חופש המחאה של סטודנטים באוניברסיטה אינה מתיישבת עם הוראות חוק זכויות הסטודנט ועל כן דינה להתבטל.

23. ההתנהלות דנן אף מנוגדת לתקנון האוניברסיטה והוראותיו. סעיף 1.1 לתקנון קובע במפורש כי האוניברסיטה "תבטיח, תעודד ותטפח חופש ביטוי מלא בפעילות האקדמית, **התרבותית**, החברתית, הציבורית והפוליטית בין כתליה" (ההדגשה הוספה). כפיית ערוץ פעולה בלעדי באמצעות האגודה מבלי מנגנון פיקוח על האופן שבו החלטותיה מתקבלות כאשר היא מורכבת מסיעות "פוליטיות", וכל זאת,

תוך יצירת אותו ערוץ ללא כל עיגון מפורש בתקנון – חותרים תחת מחויבות מוצהרת זו, והופכים את "המדיניות" שנקראה אל תוך התקנון לכלי שבפועל נועד לצמצם את חופש הביטוי וההתארגנות.

24. יצוין כי אף שהמועד שנקבע לקיום הפעילות מושא הערעור חלף, אין בכך כדי לייתר את הדיון בערעור או לפגוע ברלוונטיות שלו. תא הסטודנטים מתכוון להגיש בקשה חדשה לקיום אותה פעילות או פעילות דומה, ועל כן להכרעה בערעור דנן יש השלכה ישירה הן על הבקשה העתידית הקונקרטית והן על האפשרות לקיים פעילויות ציבוריות נוספות בהמשך שנת הלימודים. בירור הערעור נדרש לשם יצירת ודאות פרוצדורלית, קביעת מתווה פעולה ברור ותקין, והבטחת יישום הוראות התקנון באופן שאינו מותיר את מימוש הזכויות לחופש ביטוי ולהתארגנות תלוי בפרשנות משתנה או בדרישות שאינן מעוגנות בדין.

25. זאת ועוד, מן ההתנהלות המתוארת עולה חשש ממשי כי אין מדובר בהחלטה נקודתית בלבד. עצם הגשתו של ערעור נוסף בעניין דומה, מטעם תא סטודנטיאלי אחר (תא ג'פרא), מלמדת כי מדובר במדיניות כוללת וגורפת המגבילה בפועל את קיומן של פעילויות ציבוריות על ידי תאים סטודנטיאליים. מדיניות מעין זו, הנקבעת ומיושמת ללא עיגון בתקנון, אינה חוקית.

לנוכח המובא לעיל, הנכם מתבקשים לקבל את הערעור, להתיר את קיום הפעילות המבוקשת, ולקבוע כי אין להתנות את הגשת הבקשה או את אישורה במעורבות או בתיווך של אגודת הסטודנטים.

בכבוד רב,

לובנא תומא, עו"ד